

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้นำเสนอสาระสำคัญของวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะการทำกรวิจัยครั้งต่อไปรายละเอียดโดยมีลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี ทั้ง 12 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง 13 คน อำเภอยะหริ่ง 18 คน อำเภอยะรัง 12 คน อำเภอโคกโพธิ์ 12 คน อำเภอหนองจิก 12 คน อำเภอแม่ลาน 3 คน อำเภอไม้แก่น 4 คน อำเภอมายอ 13 คน อำเภอสายบุรี 12 คน อำเภอปะนาเระ 10 คน อำเภอทุ่งยางแดง 3 คน อำเภอกระพ้อ 3 คน รวมประชากรทั้งหมด 115 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows ดังนี้ 1) ระดับความพึงพอใจของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะและสภาพปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี โดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเนื้อหาที่สอดคล้องกันมาเขียนบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี ด้านนโยบายและการบริหารงาน พบว่า ผู้บริหารมีความยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบในระดับมากที่สุด รองลงมา นโยบายของหน่วยงานทำให้สะดวกต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา พบว่า ได้รับความช่วยเหลือจากผู้บริหารในการปฏิบัติงาน มากที่สุด รองลงมา เพื่อนร่วมงานให้ความเป็นกันเองในการปฏิบัติงาน ด้านสภาพการทำงาน พบว่า การปฏิบัติงานใน สรช. ได้รับความสะดวกและการสนับสนุน ในระดับมากที่สุด รองลงมา จำนวนชั่วโมงการสอนมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเงินเดือนและสวัสดิการเงินเสี่ยงภัย พบว่า การกิจการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมกับเงินเดือน ในระดับมากที่สุด รองลงมา สวัสดิการที่ได้รับมีความเหมาะสม ด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่า การได้รับการยอมรับในหน้าที่ครู สรช. จากผู้ร่วมงานและเกี่ยวข้อง ในระดับมากที่สุด รองลงมา ความปลอดภัยในขณะการปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านความสำเร็จในการทำงาน พบว่า มีความสามารถทำงานให้สำเร็จตามกำหนดเวลา ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้รับความชมเชยจากผู้บริหารเมื่อปฏิบัติงานสำเร็จ ด้านการยอมรับนับถือ พบว่า การได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมา การได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากผู้บริหาร ด้านลักษณะของงาน พบว่า เป็นงานบริการที่มีรูปแบบ ระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา งานการสอนเป็นงานที่ทำหายความสามารถ ด้านโอกาสและความก้าวหน้าในการทำงาน พบว่า ได้รับความยุติธรรมในการประเมินผลงาน รองลงมา มีโอกาสได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและประสบการณ์

สรุปความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ พบว่า ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี มีความพึงพอใจด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา มากที่สุด

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี

2.1 ปัญหา ได้แก่ การทำงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี ยังติดอยู่ข้อระเบียบต้องรอคำสั่งจากผู้อำนวยการสถานศึกษา การทำงานต่างคนต่างทำกันไปไม่ค่อยประสานงานกันขาดการประชาสัมพันธ์ การทำงานบางครั้งขาดการต่อเนื่องมีการสลับหน้าที่กันในความรับผิดชอบ เงินเดือนก็ยังนับว่าที่ได้น้อยอยู่มากไม่สมดุลกับความเสี่ยงควรจะมีการเพิ่มเงินเสี่ยงภัยขึ้นอีก ยังขาดความมั่นคงในหน้าที่การงานต้องทำการต่อสัญญา ทุก 4 ปี สวัสดิการยังไม่ครอบคลุมถึงครอบครัว โอกาสที่จะได้บรรจุเป็นข้าราชการน้อยมาก

2.2 ข้อเสนอแนะ ได้แก่ การทำงานควรลดขั้นตอนลง คำสั่งต้องแน่นอน ควรจะมีการประชาสัมพันธ์งานของหน่วยงาน อยู่เสมอควรเพิ่มเงินสวัสดิการเงินเสี่ยงภัย ร้อยละ 20 และดูแลรักษาพยาบาลบุคคลในครอบครัวด้วย ควรจะบรรจุเป็นข้าราชการเมื่อทำงานครบกำหนด 5-10 ปี โดยไม่ต้องสอบบรรจุแข่งขันกันอีก

อภิปรายผลการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมผลการวิจัยและประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายมีดังต่อไปนี้

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี ด้านนโยบายและด้านการบริหารงาน พบว่าผู้บริหารมีความยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ ในระดับมากที่สุดนั้น แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความยุติธรรมและบริหารงานอย่างโปร่งใส เป็นที่รักและเคารพของผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานอย่างมีความสุขและเต็มความสามารถ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา พบว่า ได้รับความช่วยเหลือจากผู้บริหารในการปฏิบัติงาน ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ผู้บังคับบัญชาคอยดูแลช่วยเหลือและให้กำลังใจต่อลูกน้องตลอดเวลาทำให้เกิดความรักสามัคคี น้ำหนึ่งใจเดียวกันในหน่วยงานทำงานกันแบบพี่แบบน้อง ด้านสภาพการทำงาน พบว่า การปฏิบัติงานใน ศรช. ได้รับความสะดวกและสนับสนุน แสดงให้เห็นว่าครู ศรช. ที่ทำงาน

ในพื้นที่ได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายเป็นอย่างดี ด้านเงินเดือนและสวัสดิการเงินเลี้ยงชีพพบว่า การกักการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมกับเงินเดือน มากที่สุด แสดงว่า ครูพอใจในเงินเดือนที่ได้รับแล้วแต่ควรจะไปเพิ่มในเงินเลี้ยงชีพให้มากกว่านี้ และควรจะหักเงินค่าประกันสังคมให้น้อยลงจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยเหนือที่จะพิจารณาต่อไป ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ด้านความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่าการได้รับการยอมรับในหน้าที่ ครู ศรช. จากผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้อง มากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า ครูทุกคนมีความภาคภูมิใจในความเป็นครู ส่วนความมั่นคงในหน้าที่ครู ศรช. ในระดับน้อย เพราะครูศรช. เป็นพนักงานราชการต้องต่อสัญญาทุกๆ 4 ปี จึงทำให้คิดว่าไม่มั่นคงต้องการที่จะบรรจุเป็นข้าราชการมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮิลล์ (Hill, 1982) ที่ว่า ความมั่นคงในงานที่เกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าของบุคคลมีความพึงพอใจน้อยที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตุแก้ว (Quitugua, 1975) ที่ว่าครูไม่มีความพึงพอใจในภาพการทำงาน ความมั่นคงในอาชีพ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านความสำเร็จในการทำงานพบว่ามีความสามารถทำงานสำเร็จตามกำหนดเวลา อยู่ในระดับมากที่สุด นั่นแสดงให้เห็นว่า ครู ศรช. ทุกคนมีความรับผิดชอบ เอาใจใส่ต่อหน้าที่ในการทำงานทุกคนช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านการยอมรับนับถือ พบว่า การได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน มากที่สุด แสดงให้เห็นว่า เพื่อนร่วมงานมีความจริงใจซึ่งกันและกัน จึงทำให้มีการยอมรับและความเชื่อถือจากเพื่อนร่วมงาน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านลักษณะของงานพบว่า เป็นงานบริการที่มีรูปแบบ ระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน แสดงให้เห็นว่าในการทำงานนั้น มีหลักเกณฑ์ ที่ชัดเจนอยู่แล้วเพียงแต่ครู ศรช. ยึดหลักปฏิบัติตามรูปแบบระเบียบที่วางไว้งานก็จะสำเร็จด้วยดี ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านความรับผิดชอบพบว่าความรับผิดชอบในงานสายสามัญ อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ครูทุกคนมีความถนัดในวิชาการมากกว่าวิชาชีพ และต้องรับผิดชอบสอนนักเรียนสายสามัญเทอมละ 60 คนด้วย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านโอกาสและความก้าวหน้าในการทำงาน พบว่าได้รับความยุติธรรมในการประเมินผลงาน และมีโอกาสได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้ให้โอกาสแก่ครูได้ศึกษาต่อ หรือ ได้อิสระในการเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง ซึ่งตรงกันข้ามกับงานวิจัยของ อาสเกอร์ (Asker, 1981) พบว่าโอกาสศึกษาต่อของครูมีน้อย

สรุปความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี ในด้านต่างๆ พบว่า ครูมีความพึงพอใจด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ในระดับมากที่สุด

ซึ่งต่างกับงานวิจัยของ สุรีพร เจริญนิช (2529) พบว่า ด้านความรับผิดชอบมีความสำคัญมากที่สุด ต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเดินสอนการศึกษาผู้ใหญ่เบ็ดเสร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี ควรจะพิจารณาด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะผู้ที่ปฏิบัติงานในจังหวัดปัตตานี ควรพิจารณาในเรื่องขวัญและกำลังใจเป็นพิเศษและควรปรับปรุงสภาพตำแหน่งหน้าที่การงานให้มีความมั่นคง การบรรจุเป็นข้าราชการ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่
2. การทำงานมีขั้นตอนมาก ทำให้การทำงานล่าช้าและทำงานซ้ำซ้อน งบประมาณไม่มาตรงตามไตรมาส ทำให้มีผลกระทบต่อการทำงานและการรายงานผลการจัดกิจกรรมไม่เป็นไปตามที่ทางหน่วยเหนือกำหนด ทำให้ผู้ปฏิบัติขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาความพึงพอใจในระบบการรักษาความปลอดภัยของรัฐที่มีต่อครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. ศึกษาผลกระทบในการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ต่อการเปลี่ยนแปลงของประชาชนและกลุ่มเป้าหมายในด้านต่างๆ ทั้งนี้เพื่อจะนำผลการศึกษามาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น และประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการปฏิบัติงานของครู ศรช. ต่อไป